

ПРИНЦИПИ ВИБОРУ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ВИКЛАДАЧЕМ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Технологізація педагогічної діяльності передбачає не лише масштабне використання інформаційно-комунікаційних технологій, але й поглиблення дидактичних теорій, які стосуються педагогічних можливостей використання технологічного підходу в освіті, зокрема вищій. Мета дослідження – обґрунтування принципів вибору та використання освітніх технологій викладачем закладу вищої освіти. Методи дослідження – аналіз стану практики, вивчення літератури, порівняння, узагальнення наукових джерел із проблеми технологізації освіти. Пошук інформації здійснювався в бібліотеках, електронних базах даних, на українських і закордонних вебсайтах тощо. Виявлено, що провідним чинником ефективного використання освітніх технологій є діяльність викладача закладу вищої освіти, зокрема розроблення власної бази науково-методичного забезпечення. Структура освітньої технології передбачає наявність двох взаємопов'язаних складових частин: знаннєвої та діяльнісної. Особливістю будь-якої освітньої технології є чітко визначена мета в контексті загальної цілі навчання, педагогічні умови її реалізації та шляхи досягнення вказаної мети. Для забезпечення успішного використання технологічного підходу викладач повинен інтегрувати освітні технології чи окремі їхні компоненти один з одним. На практичному рівні такі процедури визначаються часто формально або ж на основі інтуїції чи власного педагогічного досвіду викладача. Водночас для успішного використання освітніх технологій, їх правильного вибору та поєднання викладач повинен знати хоча б загальні теоретичні основи освітніх технологій та їх класифікації. У дидактичних теоріях вибір механізми освітніх технологій для конкретних цілей чи конкретних занять відбувається через виділення структурних елементів технології та їхніх внутрішніх зв'язків. Пріоритетним у виборі освітньої технології чи її елементів є спроможність максимально задовольнити очікувані результати та цілі освіти. Використання освітніх технологій на основі можливостей сучасної комп'ютерної техніки забезпечує розвиток творчих можливостей студентів, однак цей процес за низкою показників визначається досвідом викладача щодо вибору, поєднання та правильного використання відповідних освітніх технологій.

Сформульовано такі принципи вибору та використання освітніх технологій викладачем закладу вищої освіти: цілеспрямованості вибору та використання освітніх технологій; професійної спрямованості вибору та використання освітніх технологій залежно від профілю закладу освіти; неперервності вибору та використання освітніх технологій; системності й доступності вибору та використання освітніх технологій у професійній підготовці студентів.

Ключові слова: *принцип, освітні технології, вибір технологій, використання освітніх технологій, викладач, заклад вищої освіти, неперервність, професійна спрямованість, технологізація.*

Актуальна проблема вищої освіти впродовж останніх десятиріч – технологізація освітньої діяльності. Для цього необхідні нові підходи до організації освітнього процесу та відбір його складових частин (мета, зміст, форми, методи й засоби), а також підготовка педагогічних кадрів до такої діяльності. Упровадження новітньої освітньої моделі у практику закладу вищої освіти пов'язане з розробленням та застосуванням сучасних освітніх технологій. Освітня технологія відтворює тактику здійснення освітнього процесу за певних освітніх умов незалежно від навчальної дисципліни, а технологія освіти – напрям вивчення визначеного навчального матеріалу в межах конкретної дисципліни [1, с. 24].

Розвитку нинішньої освіти притаманне широке застосування технічних засобів освіти й інформаційних технологій. Технічне забезпечення освітнього процесу є не даниною моді, а об'єктивною потребою, зумовленою суспільно-історичним розвитком. Але воно і не є панацеєю для допомоги школі у вирішенні необхідних завдань [7]. Уведення нетрадиційних освітніх технологій істотно позначилося на освітньому просторі й дає змогу вирішувати окреслені дидактичні проблеми.

Натепер налічується значна кількість освітніх технологій, які більшою чи меншою мірою застосовують в освітньому процесі. Водночас викладачеві-практику під час підготовки до реалізації певного навчального курсу досить складно вибрати власне ті освітні технології, які будуть найбільш ефективними в даних умовах. З огляду на це перед педагогічною наукою загалом і методиками викладання різних дисциплін зокрема постає важлива проблема – надати викладачеві допомогу у виборі і поєднанні освітніх технологій у його практичній діяльності. Це комплекс проблем, які можна класифікувати за окресленими підходами. Перший з них – становлення певної системи й ієрархії освітніх технологій. Другий – вибір тих технологій, які оптимально підходять для формування фахових компетентностей студента. І третій – взаємодія та поєднання освітніх технологій для використання на конкретному занятті.

Нині побутує чимало освітніх технологій, які свого часу створили педагоги-новатори. Проте застосування цих технологій стосувалося переважно шкільної освіти. Останніми роками широко розробляють технології для закладів вищої освіти, зокрема ті, які використовують у процесі вивчення дисциплін різних блоків: гуманітарного, соціально-економічного, природничо-наукового. Залишається малодослідженим використання освітніх технологій під час вивчення фахово орієнтованих дисциплін.

У дослідженні ми послуговувалися науковими працями стосовно освітніх технологій у вищій школі та перспектив педагогічних технологій в освіті [1]. Важливу роль у нашому дослідженні мало вивчення досвіду

використання освітніх технологій, зокрема закордонного [8]. Сучасні освітні технології безпосередньо пов'язані з використанням інформаційних технологій із фахових дисциплін у системі освіти вищої школи [3], педагогічними аспектами використання хмарних технологій в освіті [4]) та використанням інтернет-сервісів у навчальному процесі [6]. Постійно зростає актуальність проблеми підготовки викладачів до застосування освітніх, зокрема інформаційно-комунікаційних, технологій у навчальному процесі закладів вищої освіти [7]. Окрім того, встановлено, що загальним питанням щодо освітніх технологій у науково-педагогічних працях приділяли неабияку увагу, тоді як принципи відбору освітніх технологій практично не досліджувалися. Отже, понині не вирішені проблеми, пов'язані з науковим обґрунтуванням принципів вибору освітніх технологій у вищій освіті. Усе це визначило актуальність досліджуваної проблеми та вибір тематики статті.

Мета статті – обґрунтування принципів вибору та використання освітніх технологій викладачем закладу вищої освіти.

Характерні ознаки традиційної освітньої системи – досягнення середніх ритму та рівня опанування навчального матеріалу студентами, їхня недостатня пізнавальна самостійність, психічне та фізичне перевантаження. За таких умов спостерігається спад розвивально-виховного потенціалу освіти. Для вирішення проблеми необхідно відкоригувати освітній процес. Оскільки вища освіта покликана забезпечити ґрунтовну наукову та фахову підготовку студентів, здобуття ними компетентностей із певної галузі наук, зростає увага до якості організації освітнього процесу. Вагомим чинником впливу на цю якість є вміння викладача вищої школи використовувати оригінальні освітні технології, самостійно обирати їх, конструювати та поєднувати.

Останнім часом у вищій школі широко розробляють і застосовують програмні й технічні засоби, які належать до інформаційних технологій. Їхнє значення зростає, і праця педагога спрямована на створення науково-методичного забезпечення застосування цих технологій. З огляду на це викладач зобов'язаний: обрати зміст освіти згідно з дидактичними ознаками й можливостями засобів інформаційних освітніх технологій; спрогнозувати їхній можливий вплив на спосіб мислення та дії учасників освітнього процесу; обрати способи інтеграції інформаційних освітніх технологій зі звичними прийомами й засобами навчання; створити відповідні дидактичні освітні умови (сформулювати навчальні групи, організувати індивідуальні заняття й самостійну роботу). Однак тут не варто перебільшувати можливості комп'ютерів, бо передання інформації – ще не запорука забезпечення передання знань та культури, отже, інформаційні технології – ефективні, але допоміжні засоби.

У процесі добору змісту, проектування й організування освітнього процесу на викладача «чатують» чимало професійних труднощів із низкою проблем і суперечностей у всіх аспектах освітньої системи. Процес формування мети, наприклад, супроводжується суперечностями між вищою освітою як процесом і наслідком засвоєння норм фахової діяльності, а також аналізом її як неперервного процесу розвитку особистості студента. Такі суперечності зумовлюють проблему узгодження двох систем досягнення мети. У контексті освітнього процесу безсистемне застосування форм і методів активного навчання не впливає на перебіг і наслідки освітньої діяльності. Отже, стає актуальною проблема розроблення нових результативних освітніх технологій. Проте сьогодні, за розмаїття таких технологій, викладачеві досить складно обрати з них найдоцільніші для конкретних умов педагогічної діяльності. Належно вийти на технологічний рівень освітнього процесу можна, якщо проаналізувати складові частини цього процесу для подальшого їх удосконалення. Поліпшувати складові частини можна окремо або, і це ефективніше, у взаємозв'язку. Для кращого розуміння, між якими саме складовими частинами встановлюється цей взаємозв'язок, розглянемо структуру освітньої технології.

Структуру освітньої технології формують змістовий та процесуальний компоненти. Змістовий компонент охоплює концептуальну, діагностичну й дидактичну складові частини. Оскільки концептуальна складова частина стосується інструментів досягнення цілей і ефективності навчального процесу, має значення ступінь методологічної культури викладача в опануванні ним освітньої технології та її практичного застосування. Діагностична складова частина відображає фахову компетентність викладача, а також індивідуальні особливості й ступінь підготовки студентів. Завдяки дидактичній складовій частині викладач краще поєднує зміст, методи, прийоми й організаційні форми та засоби [1, с. 29] залежно від індивідуальності й вихідного рівня актуальних знань і вмінь студентів. Дидактична складова частина уможливорює інтеграцію освітніх технологій або ж вдале їх поєднання.

Усім освітнім технологіям притаманні чіткі мета й умови реалізації. За реального освітнього процесу викладач вищої школи поєднує складові частини значної кількості технологій, переважно він робить це інтуїтивно. З метою фахового відбору різних освітніх технологій у своїй професійній діяльності він повинен орієнтуватися, на базі яких підходів їх класифікують. У межах традиційної педагогіки зазвичай послуговуються освітніми технологіями за ступенем їх застосування в освітньому процесі. Насамперед такі технології функціонують на загальнопедагогічному та предметно-методичному рівнях. Зокрема, на загальноосвітньому рівні освітні технології (особистісно орієнтована, технологія програмованого навчання, технологія співпраці тощо) використовують найчастіше, і тут простежується багато спільного для всіх навчальних дисциплін. На предметно-методичному рівні викладач досягає поставлених цілей завдяки реалізації тієї чи іншої освітньої технології в межах однієї навчальної дисципліни. Розрізняють також локальний, чи, як його інакше прийнято називати, «модульний» рівень функціонування технології [2, с. 67].

У виборі освітньої технології необхідно враховувати, що існують різноманітні джерела мети її застосування, передусім соціокультурний досвід (через фахові знання, уміння, компетентності й особистість сту-

дента). Загалом педагог має спрямувати свою діяльність так, щоб «вирощувати» потреби студента відповідно до основних складників освіти як відтворення соціального досвіду. Такий підхід до навчання показує перевагу розвивальної мети й застосування особистісно орієнтованого навчання.

Коли викладач формує змістову складову частину освітньої технології, яку буде застосовувати під час викладання навчальної дисципліни, він проходить низку етапів: вивчення й формування пізнавальних запитів та освітніх мотивів студентів; побудова системи цілей розвитку студента засобами своєї дисципліни на базі здійсненої діагностики; організація системи пізнавальної мети з урахуванням можливості дисципліни та загальної мети освіти й наслідків минулого етапу; відбір змісту освіти на рівні навчальної дисципліни; відбір навчального матеріалу для задоволення потреб і мотивів студента; удосконалення навчальних програм та вдосконалення авторських, складання технологічних карт за окремими темами й розділами курсів.

Новітня вища школа має чималий досвід застосування низки освітніх технологій, який варто втілювати на практиці. Зауважено, що не всі викладачі використовують цей досвід і вміють обрати оптимальну технологію, проаналізувати доцільність цього вибору. Такий стан речей вказує на недостатній рівень педагогічної культури частини викладачів вищої школи та спричиняє необхідність відповідної фахової підготовки. Коли педагог упроваджує широкий спектр технологій, він вносить розмаїття в навчально-виховний процес закладу освіти. А від цього залежить зростання творчих можливостей студентів, підвищення їхньої мотивації до навчально-пошукової діяльності.

Вибір освітніх технологій залежить від: освітніх мети й завдань; обраних педагогічних закономірностей і принципів, а також умов, що впливають із них; можливостей студентів; можливостей викладачів; суті й методів конкретних науки, дисципліни, теми. Механізм обрання технологій реалізують виокремленням зв'язків і відношень, які формують особливості цілісності, що визначається типологією зв'язків, методів координації й субординації складових частин.

3-поміж усіх залежностей, які визначають структуру й вибір освітніх технологій, перше місце належить їхній відповідності меті освіти. На практиці викладач водночас послуговується заданими метою та змістом освіти, співвідносить згодом освітні технології з конкретним педагогічним завданням, аналізує навчальну ситуацію, визначає ступінь розвитку студентів і сформованості в них певних компетентностей.

На всіх етапах навчального процесу треба оцінювати можливості застосування кожної освітньої технології, її сильні та слабкі сторони, отже, обирати оптимальне їх поєднання. Як узагальнення сказаного вище розглянемо, які саме принципи лежать в основі вибору та використання освітніх технологій викладачем закладу вищої освіти.

1. *Принцип цілеспрямованості вибору та використання освітніх технологій.* Кожна з обраних технологій незалежно від того, наскільки вона актуальна і до якої класифікації належить, має відповідати поставленій меті навчального курсу або навчального заняття. Неважливо, чи ця технологія належить до класичних, чи інноваційних, наприклад, комунікаційно-інформаційних технологій. Важливим у цьому принципі є саме цілеспрямований вибір та використання тих освітніх технологій, які будуть безпосередньо «працювати» на максимальне засвоєння студентами навчального матеріалу та формування вмінь застосовувати здобуті знання на практиці.

2. *Принцип професійної спрямованості вибору та використання освітніх технологій залежно від профілю закладу освіти.* Викладач має усвідомлювати, що, окрім універсальних технологій, які загалом придатні для застосування в підготовці фахівців будь-якого напрямку, існує низка технологій, які відображають специфіку майбутньої професійної діяльності. Тому у виборі освітніх технологій необхідно враховувати, за якою спеціальністю студенти здобувають освіту. Це сприятиме суттєвому підвищенню ефективності застосування технологій, скеровуватиме їх на формування необхідних у майбутній професії компетенцій.

3. *Принцип неперервності вибору та використання освітніх технологій.* Дуже важливо, щоб технології «входили» у роботу викладача не епізодично, не, умовно кажучи, ривками, а продумано та планомірно, стосувалися всього навчального курсу і практично кожного навчального заняття. Доцільними, на нашу думку, були б навіть певного роду розвиток та взаємодія всіх технологій, які педагог використовує у процесі викладання навчальної дисципліни. Це вимагає забезпечення певної спадкоємності, наступності у використанні технологій. Цікавий для вивчення та використання досвід освітніх технологій в їх історичному розвитку, надбання авторських методик і технологій, сучасних освітніх технологічних знахідок в Україні та за кордоном.

4. *Принцип системності й доступності вибору та використання освітніх технологій у професійній підготовці студентів.* Ця позиція є особливо важливою, оскільки випадкове безсистемне використання освітніх технологій не дасть належного ефекту. Зауважимо, що велику роль відіграє і те, що багато технологій, які нині прийнято називати освітніми чи педагогічними, своїм корінням сягають систем, які розробляли педагоги протягом кількох минулих століть. Викладач, який планує свою навчально-виховну діяльність, має взяти це до уваги і прагнути осучаснити навчальну дисципліну, упорядкувати вибрані технології, структурувати та систематизувати їх за допомогою логічних взаємозв'язків. Наприклад, звертаючись до практики особистісно орієнтованого навчання, варто перейти до застосування технологічних модифікацій «навчання в команді», «навчаємося разом», «ажурна пила», дослідницька робота у групах, які розвинулися на базі педагогіки співробітництва (співпраці).

Доступність у використанні технологій означає, що викладач, який звертається до тієї чи іншої освітньої технології, повинен зважати на можливості її застосування. У процесі використання інформаційно-комунікаційних

технологій має бути забезпечена відповідна інфраструктура, налагоджений вільний доступ до Інтернету, інакше чудовому задуму загрожуватиме профанація, формалізм та підміна понять. Так само на вибір роботи в команді, організацію групової діяльності впливатиме кількість студентів, які навчаються в академічній групі. Застосування інтерактивної технології великою мірою залежить від організації освітнього простору навчального приміщення. Ознакою доступності є також урахування рівня підготовки студентів для того, щоб уникнути певного перенасичення в застосуванні освітніх технологій, не зробити процес навчання надто громіздким та непосильним. Це, безперечно, усіляко сприятиме досягненню поставлених викладачем педагогічних цілей.

Висновки. Якість освіти майбутніх фахівців значною мірою залежить від вдалого вибору освітніх технологій. Щоби процес відбору технологій був системним, урахував логіку окремих навчальних дисциплін, викладач зобов'язаний мати належні системно-моделювальний і рефлексивний рівні особистої педагогічної діяльності. Сформульовано принципи вибору та використання освітніх технологій викладачем закладу вищої освіти: цілеспрямованості вибору та використання освітніх технологій; професійної спрямованості вибору та використання освітніх технологій залежно від профілю закладу освіти; неперервності вибору та використання освітніх технологій; системності й доступності вибору та використання освітніх технологій у професійній підготовці студентів.

Вихід на технологічний рівень освітнього процесу засвідчує високий рівень методологічної культури викладача та його вміння адаптувати освітні технології до певних умов. До подальших напрямів дослідження відносимо конкретизацію принципів вибору та використання освітніх технологій в умовах дистанційного навчання.

Використана література:

1. Перспективні педагогічні технології у шкільній освіті : навчальний посібник / С. Бондар та ін. ; за заг. ред. С. Бондар. Рівне : Теніс, 2003. 200 с.
2. Дичківська І. Інноваційні педагогічні технології : підручник. Київ : Академвидав, 2004. 252 с.
3. Коваленко В. Використання інформаційних технологій з фахових дисциплін у системі освіти вищої школи. *Педагогіка вищої та середньої школи*. 2017. № 1 (50). С. 170–176.
4. Максимова Л. Педагогічні аспекти використання хмарних технологій в освіті. *Інженерні та освітні технології*. 2015. № 3 (11). С. 194.
5. Селевко Г. Современные образовательные технологии : учебное пособие. Москва : Народное образование, 2003. 255 с.
6. Семанків М., Білусяк, Б. Використання інтернет-сервісів у навчальному процесі. *Інформаційні технології та комп'ютерне моделювання* : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Івано-Франківськ, 14–19 травня 2018 р. Івано-Франківськ, 2018. С. 97–100.
7. Хабюк А. Компоненти готовності викладачів до застосування ІКТ у процесі інформатизації освітнього процесу. *Обрії*. 2016. № 2 (43). С. 96–99.
8. Graham C., Allen S., Ure D. Blended learning environments: A review of the research literature. Unpublished manuscript. Provo UT, 2003. URL: <http://www.arches.uga.edu>.

References:

1. Bondar, S. P., Momot, L. L., Lypova, L. A., & Holovko, M. I. (2003). *Perspektyvni pedahohichni tekhnolohii v shkilnii osviti* [Perspective pedagogical technologies in school education]. Rivne: Tenis. [in Ukrainian].
2. Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii* [Innovative pedagogical technologies]. Kyiv: Akademvydav. [in Ukrainian].
3. Graham, C. R., Allen, S., & Ure, D. (2003). *Blended learning environments: A review of the research literature*. Unpublished manuscript, Provo, UT Retrieved from: <http://www.arches.uga.edu>.
4. Khabyuk, A. Ya. (2016). Komponenty hotovnosti vykladachiv do zastosuvannia IKT u protsesi informatyzatsii osvitnoho protsesu [Components of teachers' readiness to use ICT in the process of informatization of the educational process]. *Horizons*, 2 (43), 96–99. [in Ukrainian].
5. Kovalenko, V. (2017). Vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii z fakhovykh dystsyplin v systemi osvity vyshchoi shkoly [The use of information technology in professional disciplines in the education system of higher education]. *Higher and secondary school pedagogy*, 1 (50), 170–176. [in Ukrainian].
6. Maksymova, L. P. (2015). Pedahohichni aspekty vykorystannia khmarnykh tekhnolohii v osviti [Pedagogical aspects of the use of cloud technologies in education]. *Engineering and educational technologies*, 3 (11), 194. [in Ukrainian].
7. Selevko, G. K. (2003). *Sovremennyye obrazovatel'nyye tekhnologii* [Modern educational technologies]. Moskva: Narodnoye obrazovaniye. [in Russian].
8. Semankiv M., & Bilusiak, B. (2018). Vykorystannia internet-servisiv u navchalnomu protsesi [Use of Internet services in the educational process]. *Informatsiini tekhnolohii ta komp'yuterne modeliuvannia* [Information technologies and computer modeling]: materials of the international scientific-practical conference. (pp. 97–100). Ivano-Frankivsk: Suprun VP. [in Ukrainian].

Zaiachkivska N. M., Leshchak T. V. Principles of choice and application of educational technologies by the teacher of an establishment of higher education

The technologization of pedagogical activity involves not only the large-scale application of information and communication technologies but also the amplification of didactic theories concerning the pedagogical possibilities of using the technological approach in education, in particular higher one. The aim of the research is the substantiation of the principles of choice and application of educational technologies by a teacher of the establishment of higher education. Research methods are the following ones: analysis of the state of practice, the study of the literature, comparison, generalization of scientific sources on the issue of the technologization of education. One has searched the information in libraries, electronic databases, Ukrainian and foreign web-

sites, and others. One has revealed that the leading factor in the efficacious application of educational technologies is the activity of a teacher of the establishment of higher education, in particular, the development of her/his base of scientific and methodological support. The structure of educational technology requires the existence of two interrelated components: knowledge and activity. The peculiarity of any educational technology is a clearly defined aim in the context of the overall goal of learning, pedagogical conditions for its implementation, and ways to achieve this aim. The teacher should integrate educational technologies or their components to ensure the prosperous technological approach application. Concerning practical aspects, one often defines such procedures formally or using intuition or the teacher's pedagogical experience. At the same time, the teacher should know at least the general theoretical fundamentals of educational technologies and their classification for the successful application of educational technologies, their proper choice, and combination. In didactic theories, the mechanisms of choice of educational technologies for specific purposes or certain classes are due to the choice of structural elements of technology and their internal connections. The ability to meet the expected results and goals of education to a maximum extent is the priority in the choice of educational technology or its elements. The application of educational technologies based on the capabilities of modern computer technology provides the development of students' creative abilities, but one determines this process considering several indicators of the teacher's experience in the choice, combination, and proper application of appropriate educational technologies.

One has formulated the following principles of choice and application of educational technologies by the teacher of the establishment of higher education: purposefulness of choice and application of educational technologies; professional orientation of choice and application of educational technologies depending on the orientation of the educational establishment; continuity of choice and application of educational technologies; systematization and accessibility of choice and application of educational technologies in the professional students' training.

Key words: principle, educational technologies, choice of technology, application of educational technologies, teacher, establishment of higher education, continuity, professional orientation, technologisation.

УДК 378.371

DOI href="https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.76.16">https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2020.76.16

Ісаєва О. С., Шумило М. Ю.

ВПРОВАДЖЕННЯ ЗАСОБІВ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Реформа системи охорони здоров'я передбачає необхідність удосконалення механізмів забезпечення якості освіти медичної галузі. Упровадження у практику медичних закладів ефективних інновацій, заснованих на використанні новітніх інформаційних технологій у процесі навчання, а також у професійній діяльності майбутніх медиків сприятиме продуктивному формуванню ІКТ-компетенції. Дистанційне навчання у Львівському національному медичному університеті імені Данила Галицького базується на використанні програми Zoom та програми Misa – корпоративної мережі інформаційного ресурсу вищого навчального закладу, до якого студенти мають розширений доступ для виконання самостійної роботи чи написання тестів. Поєднання цих програм у процесі дистанційного навчання сприяє розширенню дидактичних можливостей в організації навчальної роботи студентів-медиків. Належний рівень комп'ютеризації, високий рівень кадрового потенціалу і методичне забезпечення навчального процесу є вирішальним показником оцінювання дієвості сучасного навчального закладу в умовах пандемії. Формування ІКТ-компетенції у студентів-медиків передбачає: інформаційну та цифрову грамотність; основи комунікації за допомогою комп'ютерних технологій; створення і заповнення документації; виписування рецептів; вирішення завдань щодо відбору, синтезу й аналізу інформації. Варто зазначити, що для ефективності надання освітніх послуг необхідно надавати і технічну підтримку для створення моделі моніторингу цих послуг та усунення проблем чи недоліків. Використання сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі медичних вишів створює можливості реалізації дидактичних принципів індивідуалізації та інтенсифікації процесу навчання, зокрема самостійної роботи студентів, їхньої креативної активності, підвищення рівня свідомості й інтелекту; реалізує умови переходу від навчання до самоосвіти упродовж життя.

Ключові слова: інформаційно-комунікаційні технології, навчання, самостійна робота, медична освіта, дистанційне навчання, студент-медик, якість освіти, компетентність.

Сучасність вимагає нових підходів до навчального процесу, оновлених методів і форм подачі інформації та формування в майбутніх лікарів компетенцій, які є затребувані нинішніми умовами світової кризи. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 р. передбачає: «Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій, що забезпечують удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві, створення інформаційної системи підтримки освітнього процесу, спрямованої на здійснення її основних функцій» [1]. Саме тому інформатизація медичної освіти розглядається як перспектива розвитку лікарів-науковців та сучасної медицини зокрема. Власне інформаційні технології вважаються невід'ємною складовою частиною цілісного освітнього процесу в медичних вишах, які забезпечують його ефективність і практичну значущість для системи охорони здоров'я в сучасних умовах пандемії Covid-19.